

SUBIECTUL I (24 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

„Guvernul rusesc a început să-l populeze (sudul Basarabiei) cu nemți, bulgari, ucraineni, francezi, elvețieni. Alte naționalități au fost admise să se așeze în orașe sau unde își vor putea găsi o adaptare respectivă. Ele sunt următoarele: greci, armeni și evrei. Grecii au ocupat cele mai rentabile posturi în comerț și finanțe și au început să arendeze moșiile mănăstirilor închinată, exploatând țărani. Evreii au acaparat comerțul. În sfârșit, în nordul Basarabiei, au venit să se așeze rutenii, adăugându-se la puținele elemente rutene, aflate aici din trecut, precum și un mic număr de polonezi. [...] Colonizarea sudului Basarabiei a schimbat raportul numeric dintre diferitele naționalități, așezate în această provincie. Moldovenii, care la început formau partea covârșitoare a populației, se reduc în proporție cu restul populației”.

(Alexandru V. Boldur, *Istoria Basarabiei*, Volumul II, Chișinău, 2016, p. 186)

SURSA B.

„Colonizarea Basarabiei se desfășura rapid. Cea mai mare suprafață de pământ a fost dată coloniștilor de alte seminții. La 23 iulie 1812 țarismul a adoptat un Statut special pentru coloniștii sosiți în Basarabia. Bulgarii, găgăuzii, evreii sosiți în acest ținut din diferite țări (...) aveau anumite privilegii față de băștinași, de asemenea au fost scutiți de serviciul militar, de plata impozitului personal și agricol etc. (...) Din 1813 se interzic relațiile culturale, economice cu Moldova de peste Prut. (...) Colonizarea Basarabiei, contra dorinței populației băștinașe, a fost a două, după ruperea lor de la patria-mamă, lovitura grea dată de țarism basarabenilor”.

(Anton Moraru, *Istoria românilor, Basarabia și Transnistria 1812-1993*, Chișinău, 1995, p. 19)

Nr.	Item	Punctaj	
		L	L
1	Explică, în baza surselor, termenul <i>colonizare</i> . _____	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
2	Identifică, în baza sursei A, două grupuri de coloniști veniți în Basarabia după anul 1812. _____	0	0
		1	1
		2	2
3	Determină consecințele politicii de colonizare promovate de guvernul rus asupra Basarabiei, în baza sursei A și a cunoștințelor dobândite anterior. _____	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
4	Compară opiniile autorilor privind privilegiile acordate coloniștilor în Basarabia aflată sub dominația țaristă. Argumentează răspunsul cu trimitere la surse. _____	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
5	Exprimă-ți opinia argumentată cu privire la consecințele pe termen lung ale politicii de colonizare din Basarabia și la impactul acestora asupra evoluției Republicii Moldova. _____	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)**Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.**

„În anul 73 î.e.n. a devenit membru al Colegiului Pontifilor, iar din anul următor a servit ca tribun militar în armata lui Crassus (...). În anul 69 î.e.n. (...) a obținut funcția de chestor în Hispania unde și-a demonstrat calitățile militare în luptele cu galicienii și lusitanii din Hispania. (...) În anul 60 î.e.n., Caesar a aplanat conflictele dintre magnatul Crassus și generalul Pompei, propunând o coaliție triumvirală în care toți, cei trei, să conducă Republica drept consuli. (...) Caesar a cucerit Gallia și a câștigat mandatul pentru 5 ani de guvernator în trei provincii: Gallia Cisalpină, Gallia Transalpina și Illyria. (...) Caesar extinse teritoriile statului, iar în anul 45 î.e.n. a devenit dictator pe viață și părintele patriei. (...) Luna Quintilis în care s-a născut a fost numită luna Iulius după numele său. A anulat datoriile și a oferit bani populației de rând. S-a preocupat de achiziționarea grânelor și a distribuit pământuri pentru veteranii săi. A fost ales pe viață și ca Pontifex Maximus. A revizuit calendarul roman, stabilind anul de 365 de zile cu salt la fiecare patru ani, fiind numit calendarul iulian. A inițiat proiecte arhitecturale și lucrări publice infrastructurale pentru a renova Roma după zeci de ani de războaie civile și tensiuni interne”.

(Alexandru Bogdan, *Caesar – omul poporului*, în: [Teologie și Educație la Dunărea de Jos, p. 559-560](#))

Nr.	Item	Punctaj	
		L	L
1	Identifică, în sursă, două funcții deținute de Iulius Caesar. _____ _____ _____	0	0
		1	1
		2	2
2	Stabilește, în baza sursei, două realizări în domeniul militar ale lui Iulius Caesar. _____ _____ _____	0	0
		1	1
		2	2
3	Determină esența reformelor în domeniul cultural realizate de Iulius Caesar. Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă. _____ _____ _____ _____ _____ _____	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5

Nr.	Item	Punctaj	
1	<p data-bbox="225 232 1283 300">Numește un fapt istoric pentru care, harta propusă, servește ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă.</p> <hr data-bbox="225 344 1299 349"/> <hr data-bbox="225 400 1299 405"/> <hr data-bbox="225 452 1299 456"/> <hr data-bbox="225 508 1299 512"/> <hr data-bbox="225 560 1299 564"/> <hr data-bbox="225 616 1299 620"/> <hr data-bbox="225 672 1299 676"/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
2	<p data-bbox="225 680 1235 792">Determină o cauză politică și una economică ale faptului istoric reprezentat pe hartă. Argumentează răspunsul folosind informațiile din hartă și cunoștințele dobândite anterior.</p> <hr data-bbox="225 792 1299 797"/> <hr data-bbox="225 848 1299 853"/> <hr data-bbox="225 900 1299 904"/> <hr data-bbox="225 956 1299 960"/> <hr data-bbox="225 1008 1299 1012"/> <hr data-bbox="225 1064 1299 1068"/> <hr data-bbox="225 1120 1299 1124"/> <hr data-bbox="225 1176 1299 1180"/> <hr data-bbox="225 1232 1299 1236"/> <hr data-bbox="225 1288 1299 1292"/> <hr data-bbox="225 1344 1299 1348"/> <hr data-bbox="225 1400 1299 1404"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
3	<p data-bbox="225 1429 1299 1496">Formulează o consecință politică și una economică ale faptului istoric reprezentat pe hartă, utilizând informațiile din hartă și cunoștințele dobândite anterior.</p> <hr data-bbox="225 1541 1299 1545"/> <hr data-bbox="225 1597 1299 1601"/> <hr data-bbox="225 1648 1299 1653"/> <hr data-bbox="225 1704 1299 1709"/> <hr data-bbox="225 1760 1299 1765"/> <hr data-bbox="225 1816 1299 1821"/> <hr data-bbox="225 1872 1299 1877"/> <hr data-bbox="225 1928 1299 1933"/> <hr data-bbox="225 1984 1299 1989"/> <hr data-bbox="225 2040 1299 2045"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază Sursa.

Sursa: „Cultura din Republica Moldova este extrem de diversificată și cuprinde domenii variate precum literatura, teatrul, muzica, artele plastice, arhitectura, cinematografia, radiodifuziunea, televiziunea, arta fotografică, designul, ciroul, arta populară, arhivele și bibliotecile, editarea de cărți, cercetarea științifică, turismul cultural, și multe altele.

- Republica Moldova găzduiește o varietate de instituții culturale care promovează și conservă patrimoniul cultural al țării.
- Două instituții concertează muzică academică/ populară: Sala cu Orgă și Palatul Național, unde evoluează diverse formații artistice (*Lăutării, Joc, Codreanca* etc.).
- Republica Moldova are aproximativ 130 de muzee, oferind o perspectivă fascinantă asupra istoriei și culturii țării.
- Cultura este susținută și de cele 22 de instituții de spectacol, inclusiv 18 teatre dramatice, un teatru de operă și balet, teatru etno-folcloric și teatre de păpuși.
- În plus, există săli de expoziții importante, cum ar fi Centrul Expozițional „Constantin Brâncuși”, Muzeul Național de Artă al Moldovei și galerii de expoziții private.
- Minoritățile etnice din Republica Moldova au asociații sub diverse forme, cum ar fi comunități, societăți, uniuni, centre și fundații culturale. În Chișinău, există Teatrul Dramatic Rus „A.P. Cehov”, în Ceadâr-Lunga funcționează Teatrul Dramatic Găgăuz „Mihail Cekir”, iar la Taraclia este prezent Teatrul Bulgarilor din Basarabia „Olimpii Panov”. (...)

Republica Moldova are o istorie bogată în domeniul științific, contribuind la dezvoltarea și avansarea cunoștințelor în diverse domenii. (...) O instituție cheie în dezvoltarea științei este Academia de Științe a Moldovei, drept coordonator plenipotențiar al activității științifice și inovaționale, for științific suprem al țării, consultantul științific al autorităților publice ale Republicii Moldova.

Una dintre direcțiile prioritare de activitate ale Academiei de Științe a Moldovei constituie depășirea stării de izolare a savanților din Moldova de știința globală. Participarea Republicii Moldova la procesul de creare a spațiului unic științific european a contribuit la stabilizarea potențialului științific al țării, precum și la dinamizarea schimbului reciproc avantajos cu comunitatea științifică a UE”.

<https://coe.mfa.gov.md/ro/content/cultur%C4%83-%C8%99i-%C8%99tiin%C8%9B%C4%83>

Utilizează sursa și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, într-o pagină, un eseu la tema:

Care este importanța culturii și științei Republicii Moldova pentru afirmarea ei în spațiul european?

În textul tău:	Punctaj	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
formulează relații de cauză-efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
integrează critic informațiile din sursa propusă;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
plasează în timp și spațiu evenimente/ procese/ fenomene istorice;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
menționează o personalitate istorică care a contribuit la evenimentele/ procesele descrise;	L 0 1 2	L 0 1 2
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducere, cuprins, concluzie;	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
utilizează corect limbajul istoric.	L 0 1 2	L 0 1 2

